

Poročilo o gospodarskem stanju Slovenije v letu 2023

Gospodarsko stanje in naložbena klima

Rezultati 20. raziskave Slovensko-nemške gospodarske zbornice

Kazalo

Nemško-slovenski gospodarski odnosi.....	3
Slovenija: poslovna lokacija s sončno in senčno platjo.....	4
Pregled rezultatov	5
I. Gospodarsko stanje in pričakovanja	6
<i>Gospodarski razvoj in obeti</i>	6
<i>Položaj in pričakovanja podjetij</i>	7
II. Lokacijski pogoji.....	9
III. Načrti za naložbe in zaposlovanje	12
IV. Privlačnost Slovenije v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope	14
<i>Ocena gospodarskega stanja</i>	14
<i>Trg dela</i>	14
<i>Politično in gospodarsko okolje</i>	16
<i>Operativno okolje</i>	16
SWOT-analiza v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope.....	19
Vpliv ukrajinske krize in zaostrenih razmer na energetske trge	21
IZJAVA	24
O RAZISKAVI	25
Rezultati raziskave	26

Nemško-slovenski gospodarski odnosi

Nemško-slovenski gospodarski odnosi so stabilni in se pozitivno razvijajo. Leta 2022 se je obseg blagovne menjave povečal za skoraj 12 odstotkov in dosegel rekordno vrednost skoraj 15 milijard evrov:

14,8 milijarde evrov znaša nemško-slovenska trgovina (SURS, 2022)

- Uvoz iz Nemčije: 7,1 milijarde evrov
- Izvoz v Nemčijo: 7,7 milijarde evrov

S tem se je Nemčija uvrstila na drugo mesto med trgovinskimi partnericami, prehitela jo je le Švica, ki zaradi Novartisovega skladišča in distribucijskega centra na Brniku od leta 2022 vodi statistiko zunanje trgovine.

Za primerjavo: Švica 19,4 mrd evrov, Italija 12,2 mrd evrov, Avstrija 8,4 mrd evrov, Hrvaška 7,4 mrd evrov.

14,4 % vsega slovenskega izvoza gre v Nemčijo (SURS, 2022)

Za primerjavo: Švica 21 %, Italija 10,6 %, Avstrija 6,7 %.

Trgovinski presežek Slovenije z Nemčijo je leta 2022 znašal 0,6 milijarde evrov.

Glede na neposredne tuje naložbe se Nemčija nahaja na petem mestu.

1,5 milijarde evrov neposrednih naložb iz Nemčije (Banka Slovenije, 2021)

Za primerjavo: Avstrija 4,6 mrd evrov, Luksemburg 2,2 mrd evrov, Švica 2,1 mrd evrov, Hrvaška 1,8 mrd evrov.

Viri: trenutni podatki po SiStat, SURS, MOE, MEO, Banka Slovenije in GTAI.

Slovenija: poslovna lokacija s sončno in senčno platjo

V sklopu raziskave se letno ocenjujejo gospodarska klima, gospodarska politika in privlačnost za naložbe v Sloveniji ter stanje na trgu dela.

Popandemsko okrevanje gospodarstva je v veliki meri zaznamovalo tudi leto 2022. Prav iz naslova tega okrevanja se je nadaljevala visoka rast gospodarske aktivnosti, ki je dosegla 5,4 %, ki je v veliki meri izhajala iz prve polovice leta. Vse skupaj se je odrazilo tudi na trgu dela, kjer so bile zabeležene rekordno visoke številke zaposlenosti. Seveda pa so leto 2022 močno zaznamovale negotove geopolitične razmere, povezane z vojno v Ukrajini, inflacijski pritiski ter zaostrene razmere na energetskih trgih. Zato ni nepričakovano, da je rezultat vseh naštetih razlogov nekoliko slabše razpoloženje v gospodarstvu.

Nemčija je daleč najpomembnejša gospodarska partnerica Slovenije. Nemško-slovenska blagovna menjava, ki znaša nekaj manj kot 15 milijard evrov, se še naprej pozitivno razvija, kar je tudi posledica močne rasti izvoza slovenskih podjetij v Nemčijo. Nemčija je ena najpomembnejših vlagateljic v neposredne tuje naložbe, ki bodo leta 2021 znašale več kot 1,5 milijarde evrov (trenutna vrednost).

Slovenija velja za skrivni namig nemškim vlagateljem. Kljub majhnosti trga številna nemška podjetja izkoriščajo znanje in izkušnje slovenskih podjetij ter imajo koristi od visoko usposobljenih strokovnjakov in odličnega sodelovanja, zlasti v avtomobilskem in industrijskem sektorju. Hkrati pa so v državi še vedno potrebne reforme, da bi izkoristili obstoječi potencial za neposredne tuje naložbe in višjo gospodarsko rast. Podjetja trpijo zaradi visokih cen surovin in energije, vse večjega pomanjkanja kvalificiranih delavcev, zlasti v proizvodnem sektorju, nefleksibilne delovne zakonodaje in pretirane obdavčitve srednjih dohodkov.

Pregled rezultatov

Ključne ugotovitve za leto 2023:

1. Gospodarske razmere so trenutno dobre, vendar so pričakovanja zadržana.
2. Zanimanje za Slovenijo kot poslovno lokacijo je še vedno veliko, vendar s trendom upadanja.
3. Naložbe v raziskave in razvoj so stalno visoke in se povečujejo.
4. V regionalni primerjavi držav srednje in vzhodne Evrope Slovenija nekoliko zaostaja za vrednostmi iz prejšnjega leta.
5. Glavni izzivi so davčne obremenitve, visoki in naraščajoči stroški dela in energije ter pomanjkanje kvalificirane delovne sile.

Gospodarske razmere so trenutno pozitivne, vendar je zaznati veliko negotovosti glede bodoče ekonomske situacije, ki je povezana z negotovostjo v geopolitični situaciji, energetske krizo in visoko inflacijo. Zaradi negotovih gospodarskih razmer je mogoče opaziti pesimističen pogled na prihodnje gospodarske razmere, pri čemer se podjetja bojijo predvsem zmanjšanja izvozne moči.

Podjetja se že soočajo z izzivi: naložbe v raziskave in razvoj so višje kot v prejšnjih letih, vlagajo pa tudi v digitalizacijo in avtomatizacijo delovnih procesov.

Negotovost v geopolitičnem okolju je zmanjšala tudi zavezanost Sloveniji kot poslovni lokaciji, zmanjšuje pa se tudi zaupanje v EU. Visoke davčne obremenitve, toga delovna zakonodaja in pomanjkanje zaupanja v predvidljivost gospodarske politike ter visoki stroški dela so za podjetja še posebej obremenjujoči.

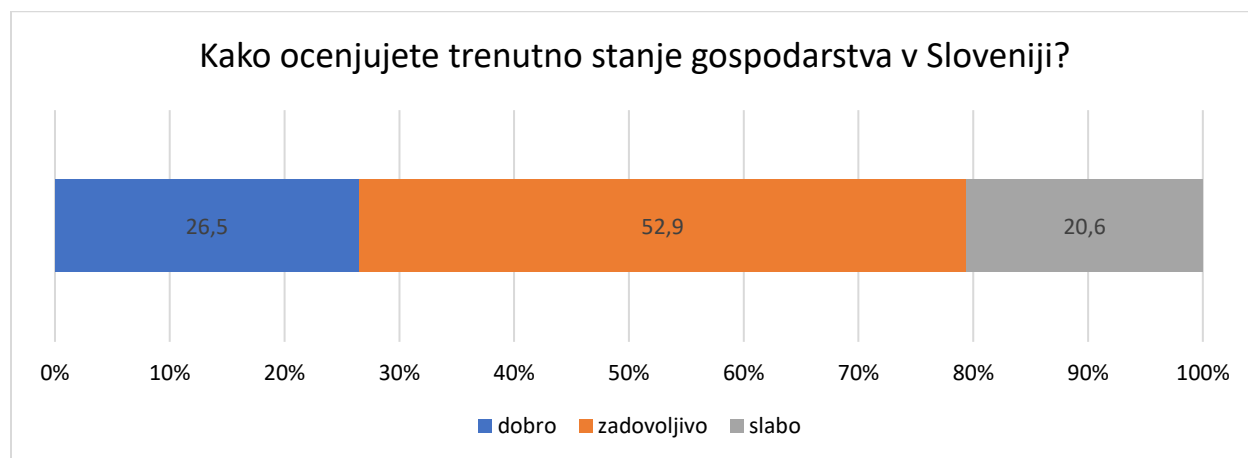
Največja tveganja so pomanjkanje delovne sile, cene surovin ter povečani stroški dela in energije.

I. Gospodarsko stanje in pričakovanja

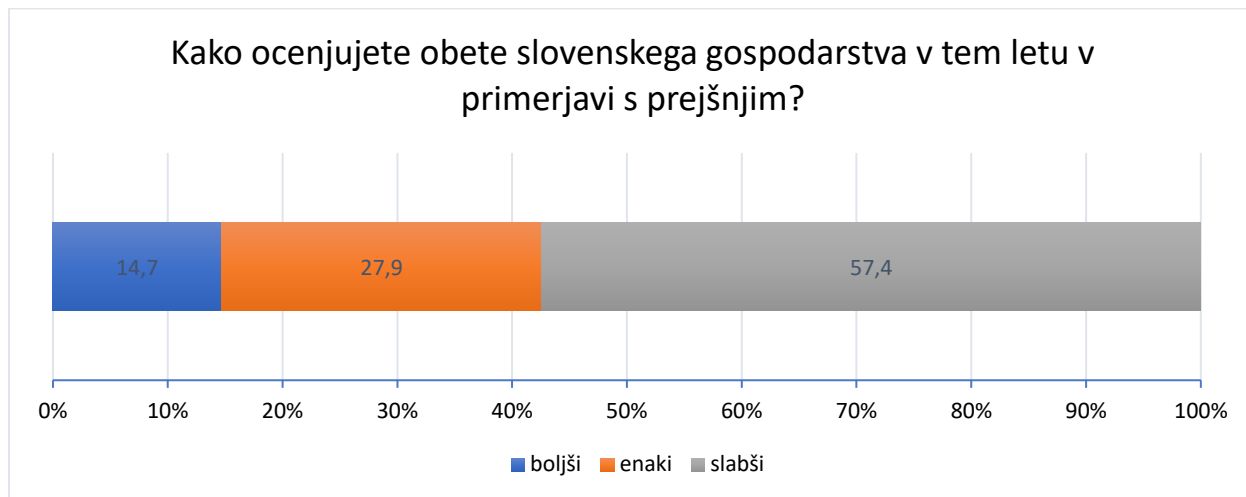
Gospodarski razvoj in obeti

Negotovost v mednarodnih razmerah se odraža v gospodarskih obetih

Slovensko gospodarstvo je bilo v prvi polovici leta 2022 v znamenju visoke gospodarske rasti, ki se je v drugi polovici leta nekoliko umirila. Kljub temu pa negotove razmere v mednarodnem okolju in energetska kriza odražajo nekoliko bolj negotov pogled na gospodarski položaj v primerjavi z lanskim letom. Še vedno je slaba tretjina (26,5 odstotkov) nemških podjetij v Sloveniji zadovoljnih s trenutnimi gospodarskimi razmerami in jih ocenjuje kot dobre (v primerjavi z 68 odstotki leta 2022). 53 odstotkov jih gospodarski položaj ocenjuje kot zadovoljiv (v primerjavi z 32 odstotki v lanskem letu), 21 odstotkov pa slabši (graf 1). 15 odstotkov podjetij pričakuje, da se bodo gospodarske razmere v Sloveniji izboljšale (v primerjavi z 28 odstotki lani), 57 odstotkov, da se bodo poslabšale (graf 2).

Graf 1: Ocena trenutnega stanja gospodarstva v Sloveniji.

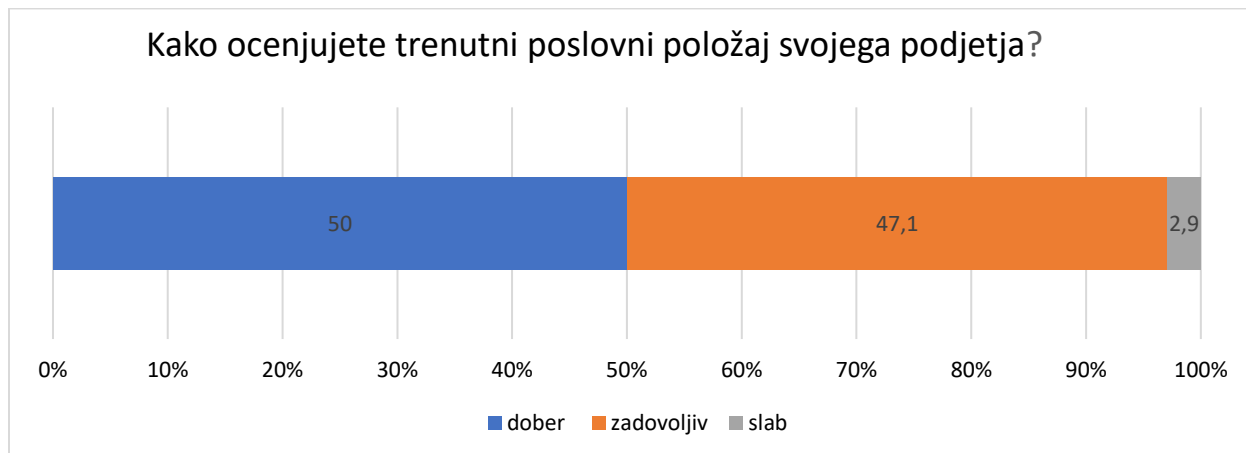

Graf 2: Primerjava stanja gospodarstva v letu 2023 z letom 2022.

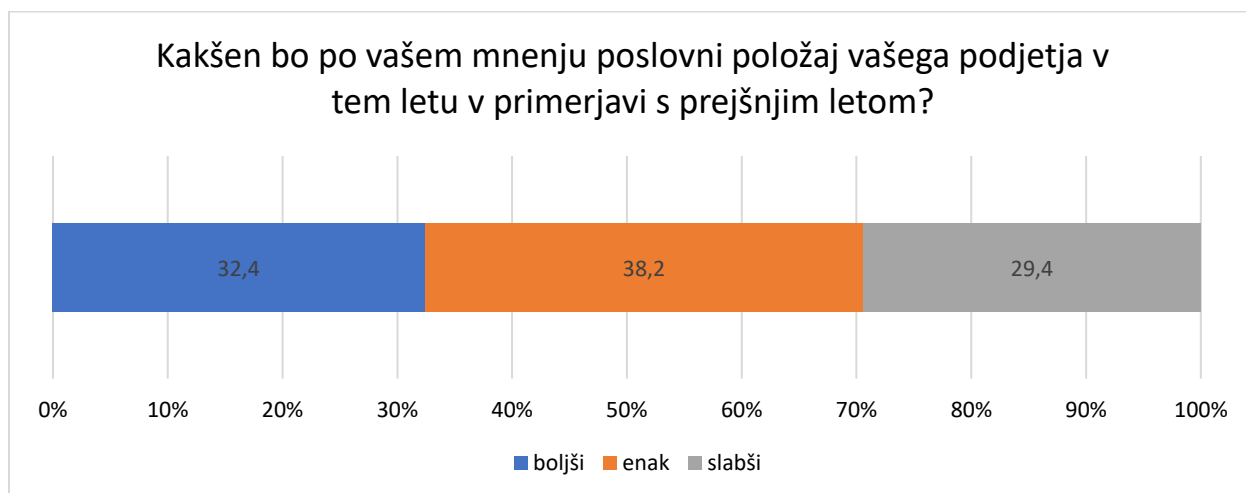
Položaj in pričakovanja podjetij

Zadržani obeti glede izboljšanja lastnega poslovnega položaja

V raziskavi polovica anketiranih podjetij trenutno ocenjuje svoj poslovni položaj kot dober, 47 odstotkov kot zadovoljiv, le 3 odstotke jih ni zadovoljnih (v primerjavi z 10 odstotki v lanskem letu). Pri tem je ključni dejavnik za podjetja močna izvozna dejavnost na nemški trg. Povezava zagotavlja nemškim podjetjem prodajni trg v Sloveniji ter priložnost za širitev in naložbe. Kar tretjina odstotkov anketiranih (32 %) pričakuje, da se bo položaj njihovega podjetja izboljšal, le 29 odstotkov pa, da se bo poslabšal. 38 odstotkov jih pričakuje, da bodo poslovne razmere v letu 2023 ostale nespremenjene (graf 4). Tudi pričakovanja na tem področju so se v primerjavi z letom 2022 poslabšala.

Graf 3: Ocena trenutnega poslovnega položaja.

Graf 4: Ocena razvoja poslovnega položaja.

II. Lokacijski pogoji

Podjetja ocenjujejo kakovost lokacije predvsem na podlagi sledečih kriterijev:

1. Operativno okolje

Npr. stroški dela, infrastruktura, lokalni dobavitelji, plačilna disciplina, pogoji za raziskave in razvoj.

2. Trg dela

Npr. usposobljenost, produktivnost in motiviranost, stroški dela, izobraževalni sistem, razpoložljivost kvalificirane delovne sile.

3. Gospodarski in politični pogoji

Npr. administracija, davki, pravni sistem, subvencije, transparentnost in predvidljivost.

V pričujoči raziskavi že vrsto let proučujemo omenjena področja na podlagi približno 20 lokacijskih dejavnikov. Zadovoljstvo s posameznimi lokacijskimi dejavniki je bilo tudi v tem letu razveseljivo visoko, vendar pri nekaterih dejavnikih ostaja potreba po izboljšavah.

Pozitivna ocena Slovenije kot gospodarske lokacije je zmerno optimistična. Med glavne prednosti podjetja uvrščajo (graf 5):

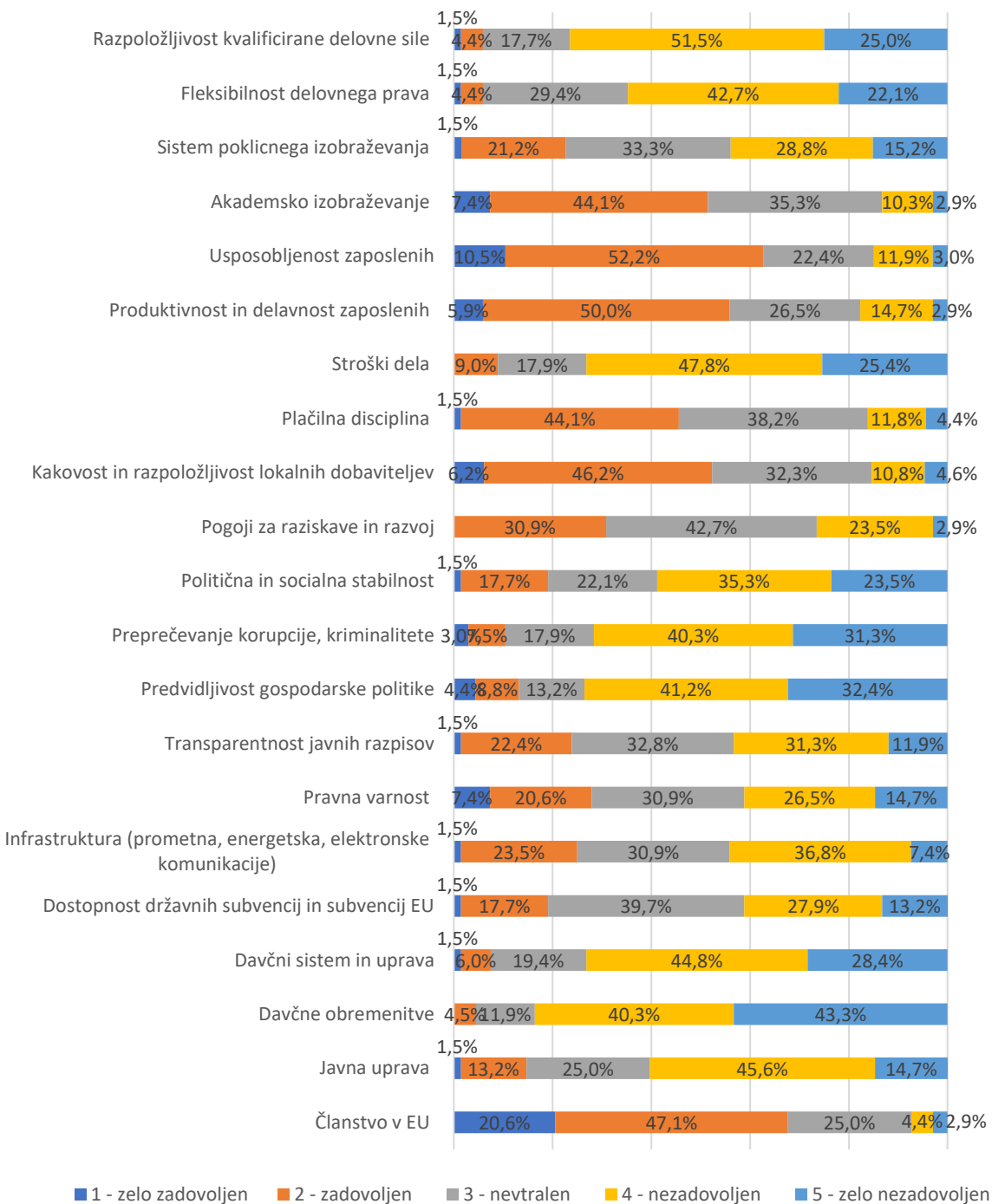
- Anketiranci menijo, da je **infrastruktura** (promet, komunikacije, energija) prednost lokacije, in jo večinoma ocenjujejo kot zadovoljivo.
- Pogoje za **raziskave in razvoj** anketiranci ocenjujejo kot dobre ali zadovoljive.
- Tudi **plačilno disciplino** v Sloveniji večina ocenjuje kot dobro do zadovoljivo.
- Več kot polovica anketirancev je zadovoljna ali zelo zadovoljna s kakovostjo in razpoložljivostjo **lokalnih dobaviteljev**.
- Podobno je tudi z **zaposlenimi**: Več kot polovica anketirancev ceni znanje in izkušnje lokalnih zaposlenih, 58 % jih je zadovoljnih z njihovo produktivnostjo in pripravljenostjo za delo. Tudi kakovost akademskega usposabljanja je zelo priznana.

Vendar pa anketiranci menijo, da je treba ukrepati pri številnih lokacijskih dejavnikih. Posebej je treba poudariti, da se je ocena v primerjavi z lansko raziskavo ponovno poslabšala.

- Velika večina vprašanih je (zelo) nezadovoljnih s stanjem **javne uprave**. Ta vrednost je bila še lani pod 50 odstotki.
- Glede **davčnih obremenitev** je Slovenija letos na zadnjem mestu v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope. 83 odstotkov vprašanih je nezadovoljnih ali zelo nezadovoljnih s stanjem. Podobna vrednost je dosežena pri oceni **davčnega sistema** in **davčnih organov**.
- Pri oceni **pravne varnosti** v Sloveniji je opazen majhen premik navzdol. Zadovoljnih ali zelo zadovoljnih je 28 odstotkov anketirancev v primerjavi z 32 odstotki v prejšnji raziskavi.
- **Predvidljivost ekonomske politike** je pristala na zadnjem mestu v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope in doživela največji padec. V prejšnji raziskavi je nezadovoljstvo izrazilo 33 odstotkov vprašanih, letos pa je nezadovoljnih ali zelo nezadovoljnih 73 odstotkov.
- **Delo sedanje vlade** kot dobro ocenjuje 12 odstotkov anketirancev, v primerjavi s 37 odstotki v začetku leta 2022.
- Prav tako 73 odstotkov anketirancev kot lokacijsko pomanjkljivost v Sloveniji vidi **stroške dela**, 65 odstotkov pa premajhno **prožnost delovne zakonodaje**.
- Večina je zadovoljna s **kakovostjo sistema poklicnega izobraževanja**, medtem ko je **pomanjkanje razpoložljivih kvalificiranih delavcev** lokacijska pomanjkljivost za 76 odstotkov vprašanih.

Na splošno bi 75 odstotkov anketirancev ponovno izbralo Slovenijo kot poslovno lokacijo, medtem ko jih je lani to storilo 85 odstotkov.

Kako ste zadovoljni s trenutno dejansko situacijo?

Graf 5: Zadovoljstvo s trenutno gospodarsko situacijo.

III. Načrti za naložbe in zaposlovanje

Slovenijo vlagatelji cenijo kot privlačno poslovno lokacijo. Po podatkih UNCTAD je delež neposrednih tujih naložb v BDP leta 2020 znašal 37,9 odstotka. V absolutnem smislu je stanje neposrednih tujih naložb v Sloveniji konec leta 2021 znašalo 18,4 milijarde EUR, kar pomeni povečanje za 1,7 milijarde EUR oziroma 10,4 odstotka v primerjavi s koncem leta 2020. Glede na strukturo gospodarskih sektorjev je največji delež naložb v predelovalnem sektorju (31,8 %), sledita finančni sektor (21,3 %) in trgovinski sektor (19,6 %). Zaradi visokih stroškov dela so naložbe osredotočene na proizvodnjo z visoko dodano vrednostjo, zlasti v visokotehnološkem sektorju.

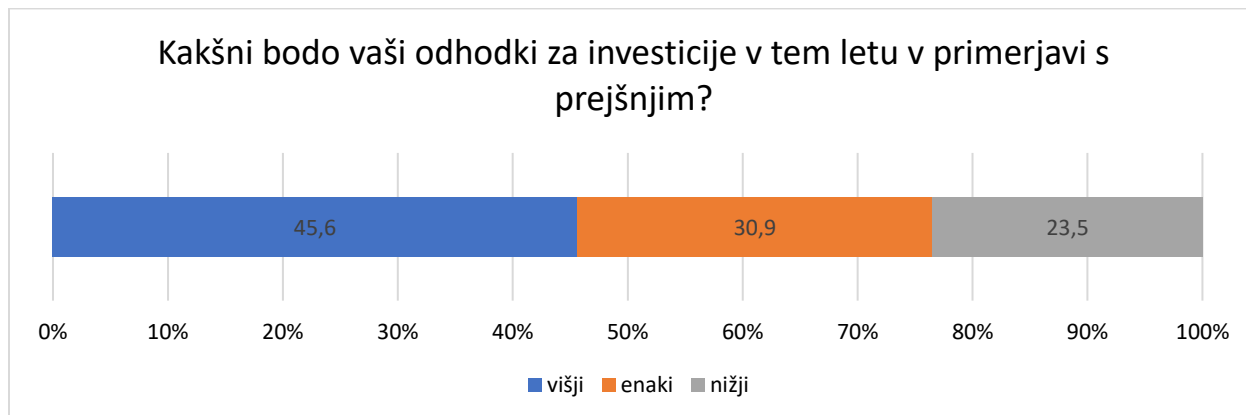
Nemčija je glede na delež tujih neposrednih naložb peta najpomembnejša investitorica. Konec leta 2021 ji je pripadlo 8,1 % vseh tujih neposrednih naložb v Sloveniji, kar je 11,3 % več kot v predhodnem letu. Nemške družbe so največ vložile v:

- predelovalne dejavnosti (46,6 %),
- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (28,7 %) ter
- dejavnosti prometa in skladiščenja (8,7 %).

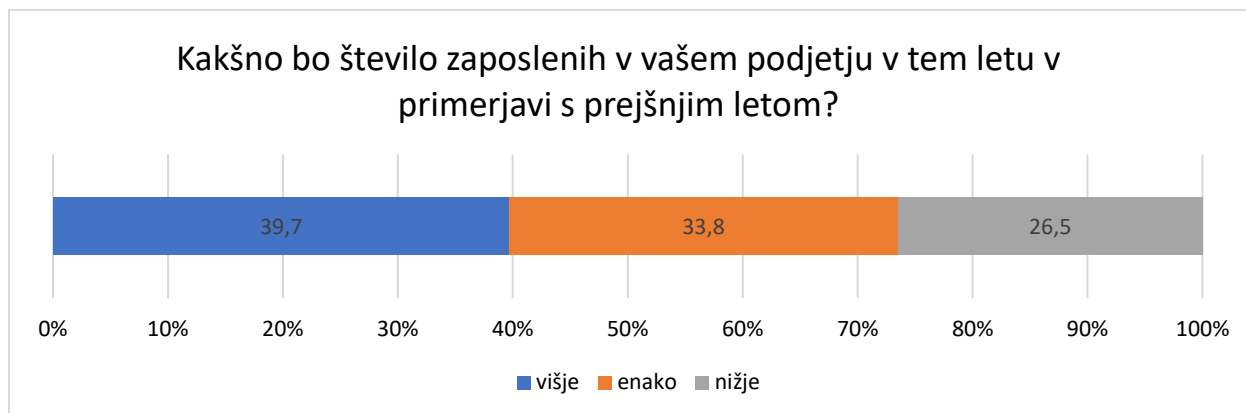
Različni podporni ukrepi zagotavljajo visoko stopnjo privlačnosti. To ureja Zakon o spodbujanju naložb, ki opredeljuje več možnosti:

- Javni razpisi Javne agencije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih naložb in tehnologije – Spirit Slovenija.
- Neposredne subvencije Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS.
- Velike naložbe (vsaj 40 milijonov evrov).
- Različni skladi (vključno s Slovenskim podjetniškim skladom, Eko skladom).

V primerjavi s prejšnjim letom bo 46 odstotkov anketiranih podjetij povečalo odhodke za naložbe, 31 odstotkov pa jih bo ohranilo načrtovano raven naložb (graf 6). Ob tem 40 odstotkov anketiranih podjetij načrtuje povečanje števila zaposlenih, medtem ko jih 26,5 odstotka pričakuje zmanjšanje v primerjavi z letom 2022 (graf 7).

Graf 6: Odhodki za naložbe v primerjavi s prejšnjim letom.

Graf 7: Primerjava števila zaposlenih s prejšnjim letom.

IV. Privlačnost Slovenije v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope

Ocena gospodarskega stanja

Slovensko gospodarstvo je po epidemiji hitro okrevalo. Ukrepi za podporo prebivalstvu med epidemijo in energetska draginja so močno ublažili vpliv obeh kriz na socialni in materialni položaj prebivalstva. V letu 2022 se je visoka pokovidna gospodarska rast z energetske krizo in povečano negotovostjo v mednarodnem okolju umirila. Bruto domači proizvod (BDP) se je na letni ravni realno povečal za 5,4 %. Hkrati se je povečal BDP na prebivalca, in sicer na 27.975 evrov, kar znaša 92% povprečja EU, kar je največ doslej. To je več kot na Češkem, Slovaškem in Madžarskem. V primerjavi z omenjenimi državami so stroški plač v Sloveniji razmeroma visoki. Hkrati pa so stroški dela v Sloveniji pod povprečjem EU in za leto 2022 znašajo 23,10 evra na uro. BDP v tekočih cenah je leta 2022 znašal 58.989 milijonov evrov. Inflacija je na letni ravni znašala 10,3 odstotke. Letno inflacijo so najbolj zaznamovale višje cene hrane ter električne energije, plina in drugih goriv.

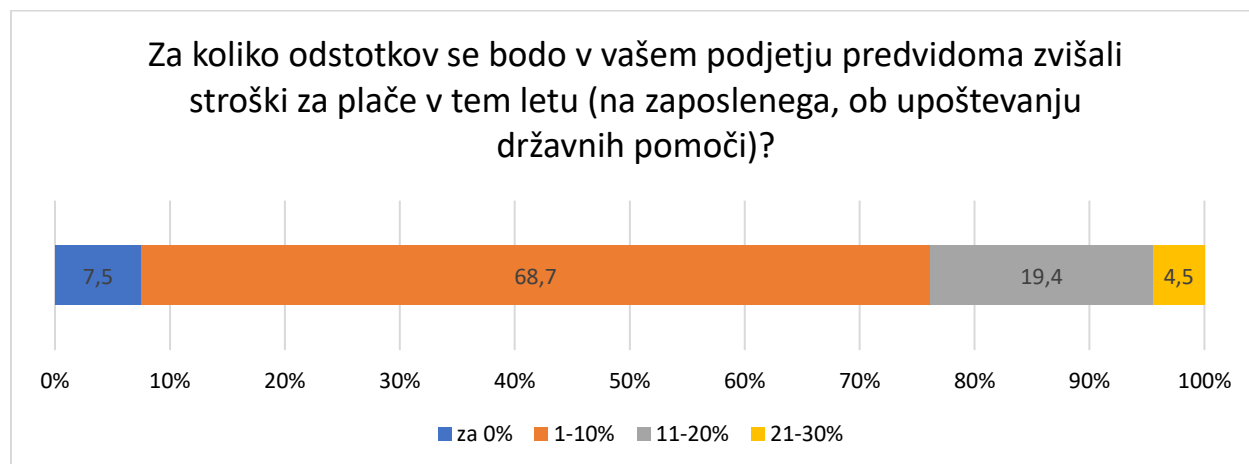
Trg dela

Zgolj nizki stroški dela v poslovni realnosti niso odločilni za naložbe. V praksi je pomembno pravo razmerje med stroški, kvalificiranostjo, razpoložljivostjo, fleksibilnostjo, produktivnostjo in regulativnim okoljem na trgu dela. Slovenija nudi dobre pogoje za nemške in druge tuje vlagatelje.

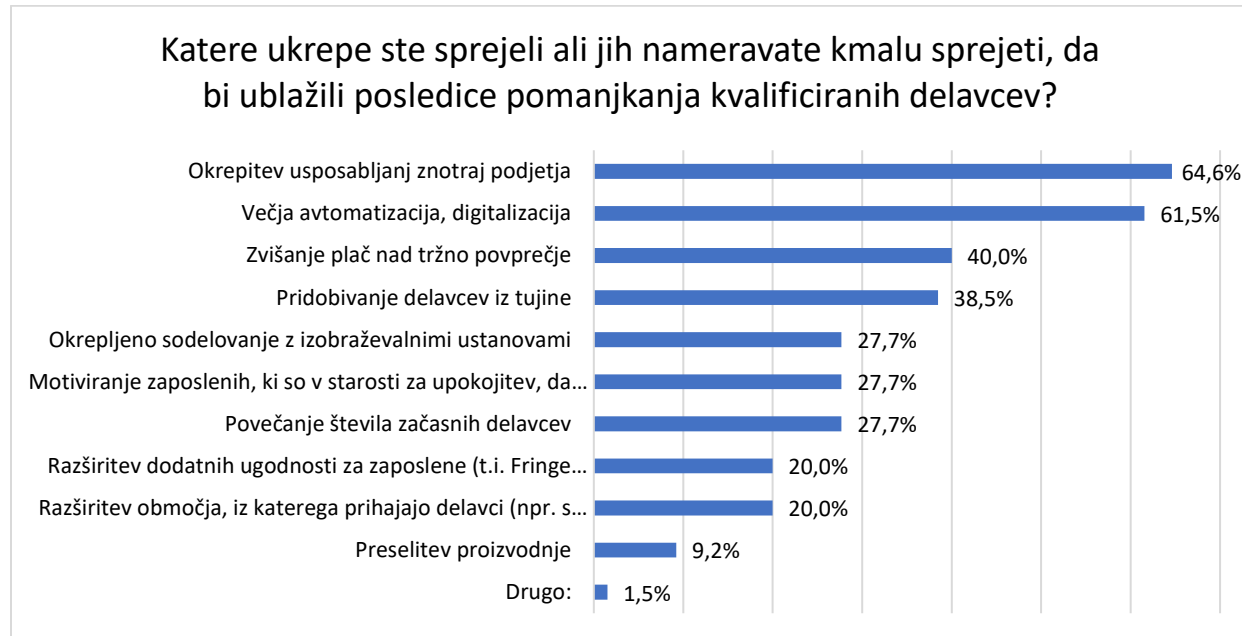
Pomemben dejavnik predstavlja razpoložljivost delovne sile. Stopnja delovne aktivnosti v Sloveniji v lanskem letu je bila 77,9-odstotna, kar je kar za 3,2 odstotne točke nad povprečjem EU-27. Lani smo beležili rekordno nizko stopnjo brezposelnosti, kar 3,9-odstotno.

Še vedno pa kar 55,9 odstotkov podjetij vidi kot največje poslovno tveganje Slovenije pomanjkanje kvalificirane delovne sile. Mnogi se pritožujejo nad tem, da se zahtevam, ki jih bo morala v prihodnje izpolnjevati bodoča delovna sila, v izobraževalni politiki ne posveča dovolj pozornosti. Prav zato podjetja sprejemajo ukrepe, da bi to pomanjkanje ublažili. Med tovrstnimi ukrepi je letos še posebej izpostavljena okrepitev usposabljanj znotraj podjetja (65 odstotkov anketiranih), večja avtomatizacija, digitalizacija (61,5 %) ter zvišanje plač nad tržno povprečje (40 %), pa seveda tudi pridobivanje delavcev iz tujine (38,5 %).

Slovenija se zaradi visokega pomanjkanja kvalificirane delovne sile nahaja na zadnjem mestu med državami na območju srednje in vzhodne Evrope, prav tako se primerjalno nahaja na repu držav glede togosti delovne zakonodaje.

Graf 8: Stroški plač v letu 2023.

Graf 9: Ukrepi za ublažitev posledic pomanjkanja kadra.

Politično in gospodarsko okolje

Številna podjetja menijo, da obstaja velik potencial za izboljšanje slovenske davčne politike. Zaradi zapletenih davčnih predpisov, številnih dajatev in davkov ter samega delovanja davčnega sistema, prejema Slovenija na področju davčnega sistema in davčnih organov že od leta 2006 slabo oceno. Stopnja nezadovoljstva je letos s 73 odstotki še opaznejša kot prejšnja leta (54 odstotkov), posledično je Slovenija kljub minimalni davčni reformi letos pristala na zadnjem mestu v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope. Prav tako so anketirana podjetja nezadovoljna z davčno obremenitvijo dohodkov in podjetij. 84 odstotkov jih meni, da davčne obremenitve ne spodbujajo naložb in ne motivirajo visokokvalificiranih delavcev.

Po mnenju podjetij je boj proti korupciji še vedno ključnega pomena. 72 odstotkov podjetij še vedno meni, da se na tem področju naredi premalo. Iz tega naslova je Slovenija v primerjavi s Srednjo in Vzhodno Evropo na dvanajstem mestu, kar predstavlja padec za pet mest v primerjavi s prejšnjim letom. Tesno povezani sta tudi področji pravne varnosti in predvidljivosti gospodarske politike. Predvidljivost gospodarske politike se je po lanskem letu ponovno poslabšala. Kar 73 odstotkov anketiranih podjetij je nezadovoljnih s predvidljivostjo gospodarske politike. V letu 2021 je bilo s predvidljivostjo gospodarske politike nezadovoljnih približno 33 odstotkov anketirancev.

Subvencije pogosto predstavljajo pomemben kriterij pri odločitvah za naložbe. Ovire so predvsem birokratske narave in povezane z nepreglednostjo postopkov in odločitev. Podjetja so pokazala jasno poslabšanje dostopa do subvencij. 25 odstotkov anketiranih podjetij je (zelo) zadovoljnih, kar je občutno manj kot leta 2021 (43 odstotkov). Z dostopom do financiranja ni zadovoljnih 41 odstotkov podjetij (v primerjavi s 25 odstotki leta 2021). Kljub temu se Slovenija v primerjalni letvici z ostalimi državami srednje in vzhodne Evrope nahaja na šestem mestu.

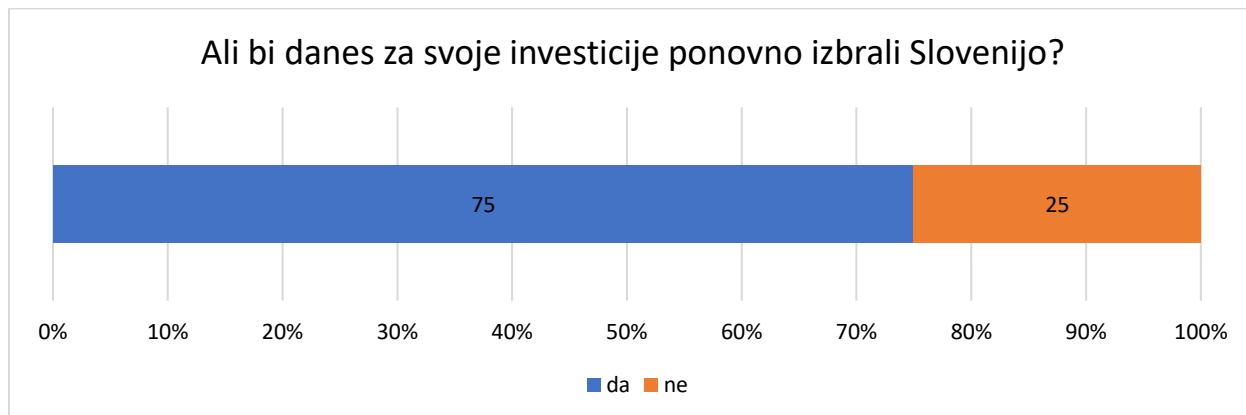
Operativno okolje

Zaznано je tudi poslabšanje zadovoljstva s kakovostjo in razpoložljivostjo lokalnih dobaviteljev v Sloveniji. Le še polovica anketiranih podjetij je (zelo) zadovoljnih, v letu 2021 jih bilo 67, leto pred tem pa 85 odstotkov. Kljub temu zaseda Slovenija četrto mesto med državami Srednje in Vzhodne Evrope glede kakovosti in razpoložljivosti lokalnih dobaviteljev (lansko leto je zasedala drugo mesto). Raziskava je med drugim pokazala, da kar 27 odstotkov vprašanih podjetij razmišlja o

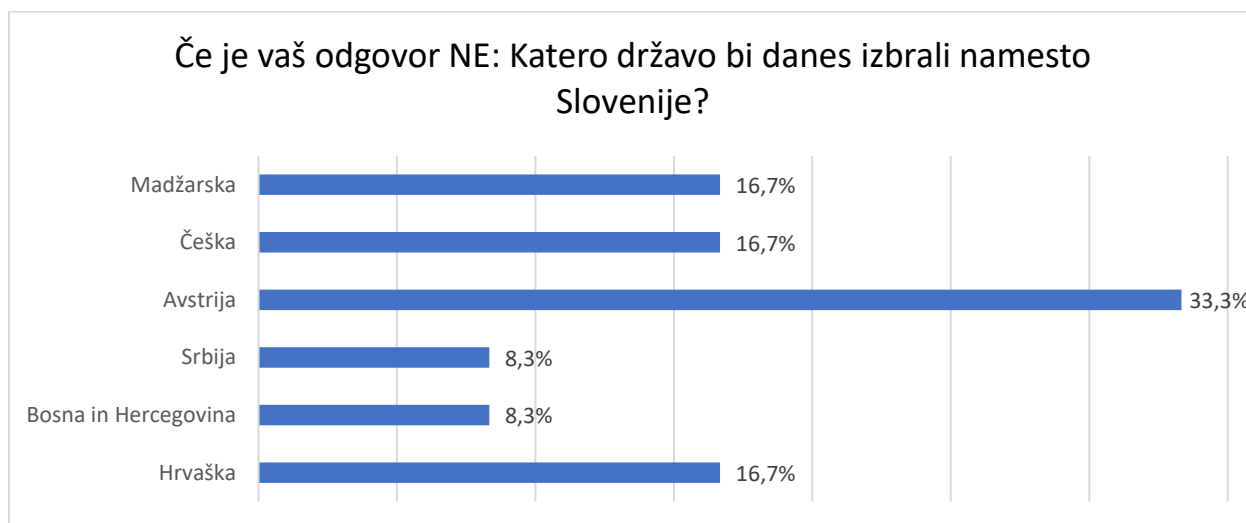
zamenjavi dobaviteljev v bližnji prihodnosti (lani samo 11 odstotkov). Od tega bi jih 74 odstotkov nove dobavitelje iskalo v Srednji in Vzhodni Evropi, sledi EU in druga zahodna Evropa, nato pa vzhodne države izven EU.

Zadovoljstvo podjetij glede plačilne discipline se je zmanjšalo na 52 odstotkov (lani 67 odstotkov). Slovenija je v primerjavi z drugimi državami letos nazadovala in zdaj zaseda deseto mesto (lani drugo mesto). Na področju infrastrukture (promet, komunikacija in energetika) Slovenija v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope zaseda deveto mesto. Slovenija je v primerjavi s prejšnjim letom padla za štiri mesta. Za številne nemške vlagatelje so za doseganje trajnosti in produktivnosti ključnega pomena dobri pogoji za raziskave in razvoj. Zaradi visokih stroškov dela se številna podjetja osredotočajo na proizvodnjo izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Slovenija v primerjavi z drugimi državami Srednje in Vzhodne Evrope letos zaseda šesto mesto (lani tretje). 46 odstotkov anketiranih je zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z lokalnimi razmerami za raziskave in razvoj. Kljub temu številna podjetja vidijo v tem velik potencial za prihodnost države. Velika dodatna prednost Slovenije v primerjavi z drugimi državami srednje in vzhodne Evrope je njeno članstvo v EU od leta 2004, čeprav je letos zaznati upad zadovoljstva s prednostmi, ki jih prinaša članstvo v EU (zadovoljnih je 34 odstotkov vprašanih).

Zgovoren je tudi podatek, da bi kar zajetnih 75 odstotkov anketiranih podjetij Slovenijo ponovno izbralo za naložbeno lokacijo. Preostalih 25 odstotkov, ki ne bi izbralo Slovenije, bi raje izbralo Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško ali Češko (Graf 10.1). Odstotek zadovoljstva z naložbeno lokacijo je še vedno relativno visok, vendar je Slovenija v primerjavi z ostalimi državami srednje in vzhodne Evrope letos pristala precej nizko, na 14. mestu izmed 16 držav.

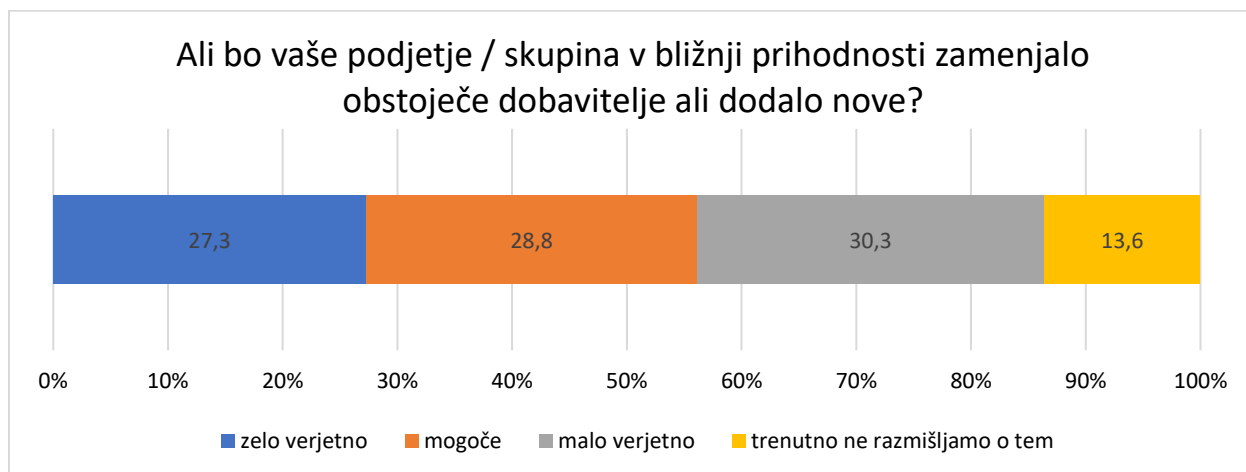
Graf 10: Ocena Slovenije kot naložbene lokacije.

Graf 10.1: Izbira naložbene lokacije.

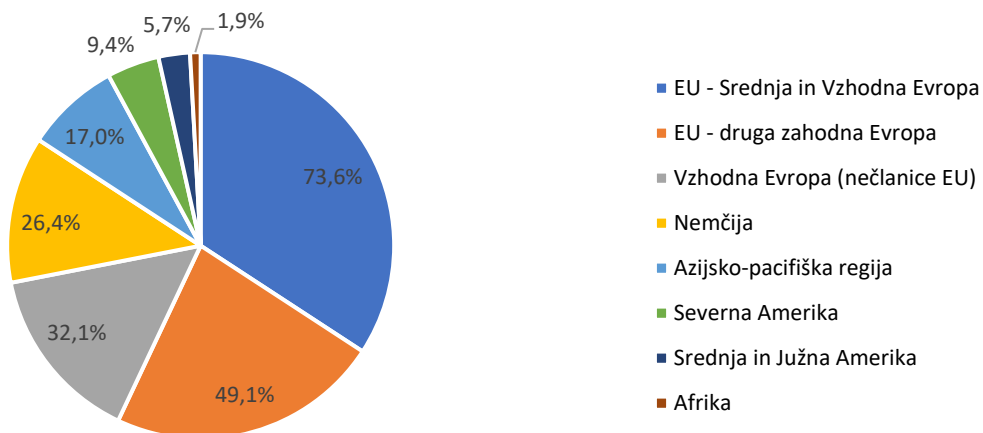
SWOT-analiza v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Pogoji za raziskave in razvoj - Kvalificiranost delojemalcev - Motivacija in produktivnost delojemalcev - Razpoložljivost in kvaliteta lokalnih dobaviteljev - Članstvo v EU - Infrastruktura in položaj - Kvaliteta akademske izobrazbe	- Politična in socialna stabilnost - Stroški dela - Fleksibilnost delovnega prava - Davčni sistemi in davčni organi - Davčna obremenitev - Predvidljivost gospodarske politike
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
- Dostop do subvencij - Pravna varnost - Izvozna moč - Gospodarski razvoj - Plačilna disciplina - Sistem poklicnega izobraževanja	- Razpoložljivost delovne sile - Učinkovitost javne uprave - Zaposlovanje mladih akademikov/starejših delojemalcev (55+) - Dolg postopek pridobivanja dovoljenj

Graf 11: Zamenjava dobaviteljev.

Če da: V katerih regijah boste verjetno iskali nove dobavitelje?

Graf 12: Regije novih potencialnih dobaviteljev.

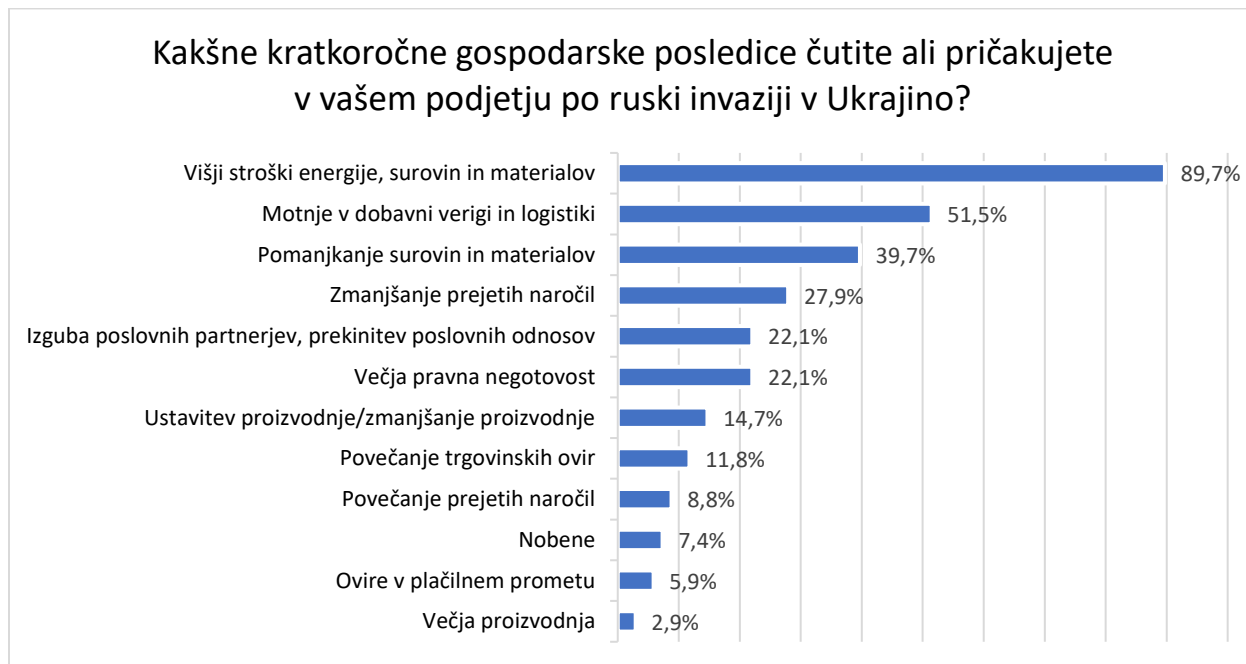
Vpliv ukrajinske krize in zaostrenih razmer na energetske trge

Konflikt med Ukrajino in Rusijo negativno vpliva na svetovno gospodarsko dejavnost, povečuje inflacijske pritiske po vsem svetu in ovira okrevanje po pandemiji. S sankcijami, ki jih uvaja zahodni svet, in blokadami dobav energentov, ki jih izvaja Rusija, je nepredvidljivost v poslovnem okolju velika.

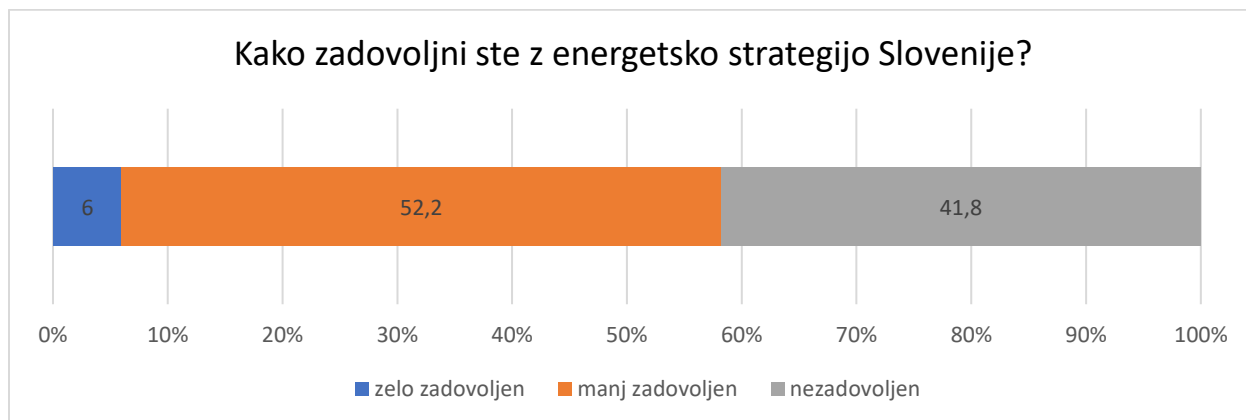
Leto 2022 so zaznamovale velike podražitve hrane in energentov, tako v Sloveniji kot tudi v drugih evropskih državah. V Sloveniji so bile to najvišje podražitve v zadnjih 20 letih na skoraj vseh področjih končne potrošnje. Od januarja do novembra so se drobnoprodajne cene zvišale za 10 %, prav tolikšna je bila novembra tudi letna inflacija.

Anketirana podjetja v senci teh dejavnikov posledično pričakujejo višje cene energentov in surovin (90 odstotkov), motnje v dobavnih verigah (51,5 odstotkov) in pomanjkanje surovin in materialov (40 odstotkov). Vse te ovire bi lahko sprožile še nadaljnje upadanje zaupanja v gospodarski razvoj.

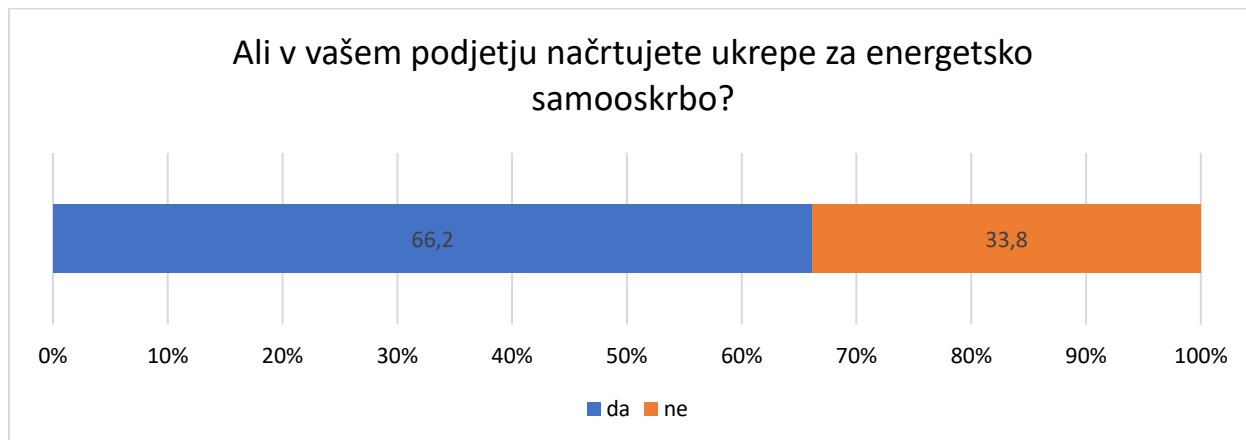
Prav tako je energetska kriza izpostavila potrebo po dolgoročni strategiji energetskega prehoda in pospešitvi zelenega prehoda. Zelo zadovoljnih z energetske strategije Slovenije je zgolj 6 odstotkov vprašanih, medtem ko je manj zadovoljnih in nezadovoljnih kar 94 odstotkov. Podjetja se zato aktivno vključujejo v reševanje problematike tudi z lastnimi iniciativami, kar dve tretjini jih namreč načrtuje ukrepe za energetske samooskrbo.

Graf 13: *Kratkoročne posledice ukrajinske krize.*

Graf 14: *Zadovoljstvo z energetske strategijo Slovenije.*

Graf 15: Načrtovanje energetske samooskrbe.

IZJAVA

Nemčija in Slovenija sta pomembni trgovinski partnerici. Trgovinski odnosi so se povečali za skoraj 12 odstotkov, tako da je obseg blagovne menjave leta 2022 znašal skoraj 15 milijard evrov. Slovenija ima približno 0,6 milijarde evrov trgovinskega presežka, 14,4 odstotka vsega slovenskega izvoza gre v Nemčijo. V Sloveniji je dejavnih skoraj 400 podjetij z nemško kapitalsko udeležbo.

Zato so rezultati vsakoletne ankete o gospodarskem stanju v srednji in vzhodni Evropi še toliko bolj presenetljivi. Le 75 odstotkov nemških podjetij v Sloveniji je odgovorilo, da bi ponovno investiralo na tem območju. Leto prej je ta delež še vedno znašal 85 odstotkov.

Lokacija je še vedno pozitivno ocenjena glede infrastrukture, tj. prometa, komunikacij in energije. Pogoji za raziskave in razvoj so ocenjeni kot zadovoljivi oz. dobri. Visoka plačilna disciplina ter kakovost in razpoložljivost lokalnih dobaviteljev so prav tako navedeni kot jasne prednosti lokacije. Cenjeni sta tudi produktivnost in pripravljenost zaposlenih za delo.

Ocena javne uprave se je v raziskavi znatno poslabšala. Triinosemdeset odstotkov vprašanih je bilo nezadovoljnih ali zelo nezadovoljnih s stopnjo obdavčitve, davčnim sistemom in davčno upravo. Predvidljivost ekonomske politike se je v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope uvrstila na zadnje mesto. Stroške dela in prožnost slovenske delovne zakonodaje ocenjuje 73 odstotkov oziroma 65 odstotkov vprašanih kot izrazito lokacijsko pomanjkljivost.

Izzivi za podjetja so trenutno ogromni: razogljíčenje, zmanjševanje tveganja (de-risking) in v nekaterih primerih tudi ločevanje (de-coupling) so današnji izzivi. Te velikanske naloge lahko uspejo le s sodelovanjem med podjetji in politiko – v Evropi, v Nemčiji in tudi v Sloveniji. To zagovarjamo kot Slovensko-nemška gospodarska zbornica in v ta namen ponujamo svoje strokovno znanje vsem našim skoraj 300 uglednim nemškim in slovenskim članom. Skupaj zmoremo in si želimo, da Slovenija postane gospodarsko najuspešnejša lokacija v središču Evrope!

Dagmar von Bohnstein

predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice

O RAZISKAVI

Slovensko-nemška gospodarska zbornica izvaja pričujočo gospodarsko raziskavo od leta 2006. V raziskavi sodelujejo nemška in tuja podjetja s sedežem v Sloveniji. V anketi, ki se je izvajala med 13. februarjem in 17. marcem 2023, je sodelovalo 68 podjetij.

Od leta 2006 se raziskava istočasno izvaja v 15 drugih državah srednje in vzhodne Evrope. To ustvarja priložnost za neposredno primerjavo razmer v posameznih državah.

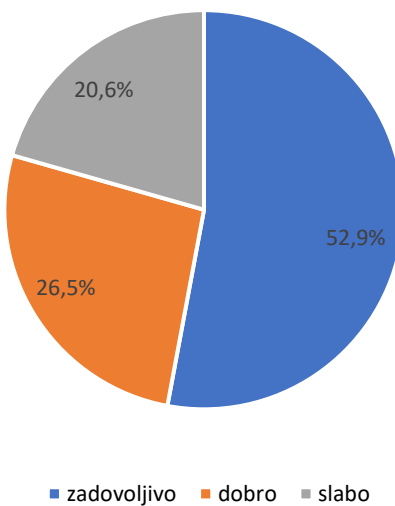
Najpomembnejši cilj raziskave je identificirati tiste lokacijske dejavnike, zaradi katerih je Slovenija privlačna za nemške vlagatelje in hkrati identificirati morebitne šibke točke, katerih izločanje lahko dodatno spodbudi pripravljenost za naložbe.

Rezultati raziskave niso reprezentativni v strogo statističnem smislu. Zaradi sestave udeležencev se lahko štejejo za reprezentativne za večino tujih vlagateljev. Rezultati so reprezentativni za nemške vlagatelje v Sloveniji. Tako lahko pomembno prispevajo k dialogu o najboljši možni ureditvi gospodarskih in političnih razmer v Sloveniji.

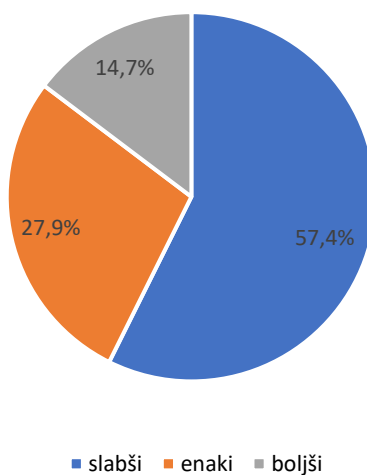
Rezultati raziskave

I. Stanje gospodarstva in pričakovanja 2022

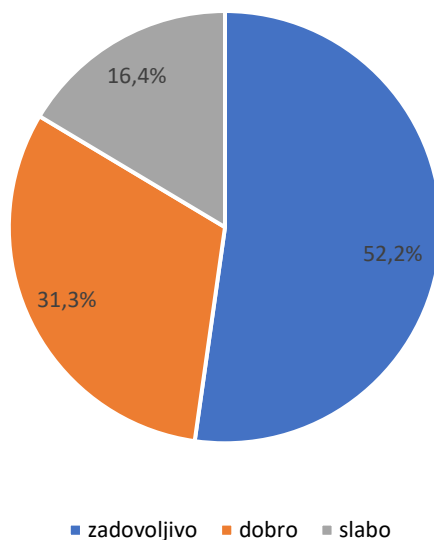
1.1 Kako ocenjujete trenutno stanje gospodarstva v Sloveniji?

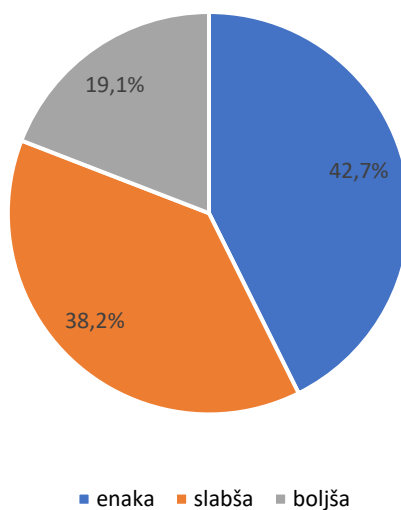
1.2 Kako ocenjujete obete slovenskega gospodarstva v tem letu v primerjavi s prejšnjim?

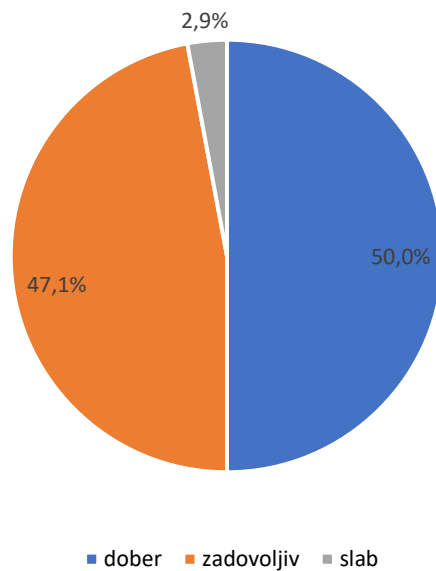
1.3 Kako ocenjujete trenutno situacijo v vaši panogi?

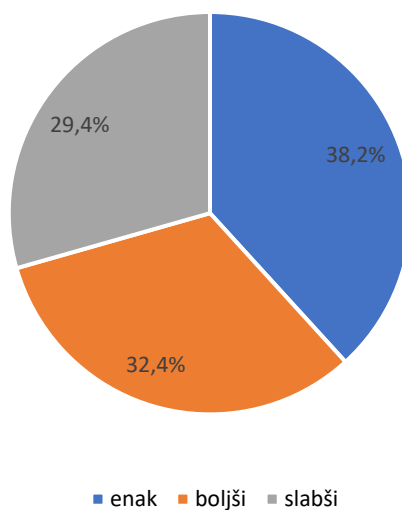
1.4 Kakšna bo po vašem mnenju situacija v vaši panogi v tem letu v primerjavi s prejšnjim?

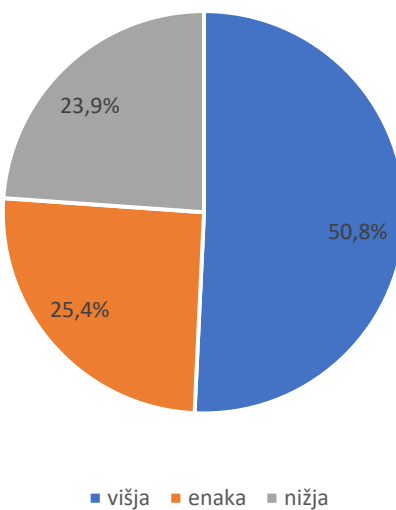
1.5 Kako ocenjujete trenutni poslovni položaj vašega podjetja?

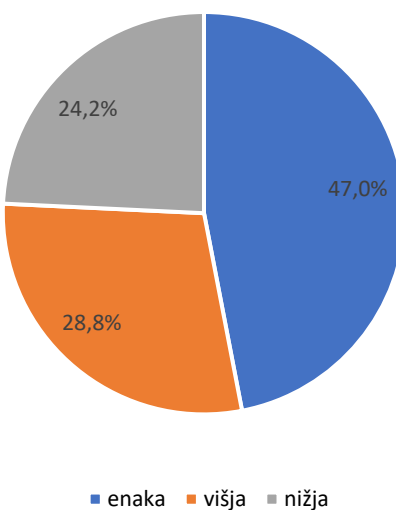
1.6 Kakšen bo po vašem mnenju poslovni položaj vašega podjetja v tem letu v primerjavi s prejšnjim letom?

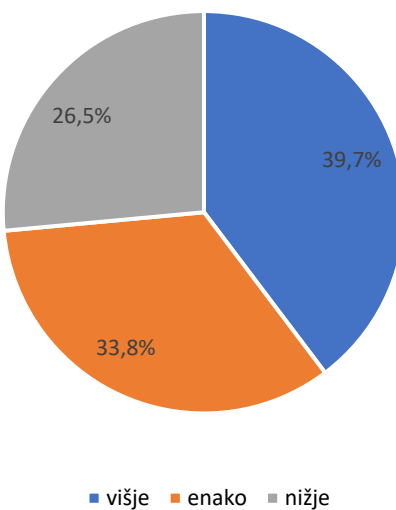
1.7 Kakšna bo po vašem mnenju skupna prodaja vašega podjetja v tem letu v primerjavi s prejšnjim?

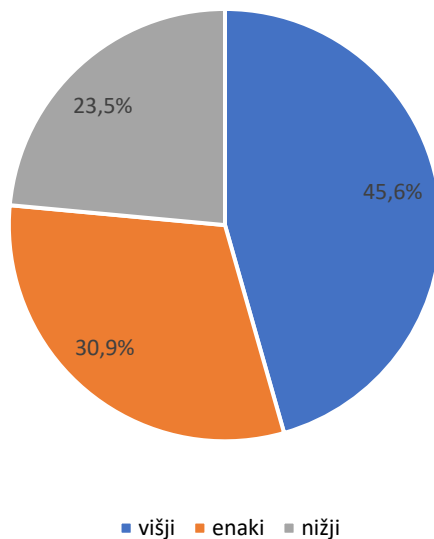
1.8 Kakšna bo po vašem mnenju prodaja od izvoza v vašem podjetju v tem letu v primerjavi s prejšnjim?

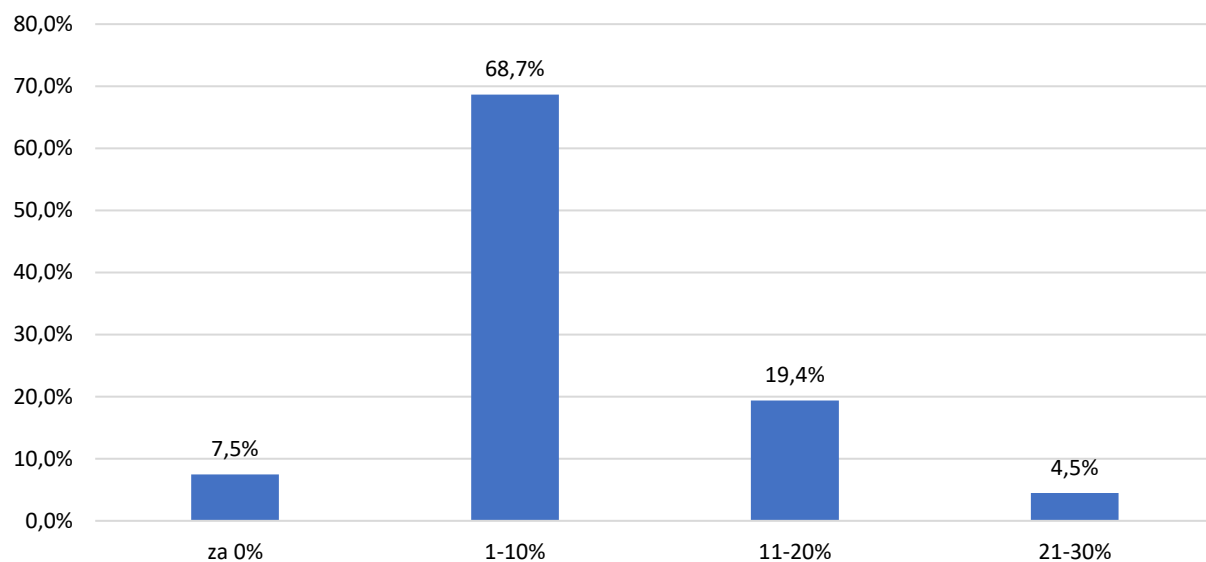
1.9 Kakšno bo število zaposlenih v vašem podjetju v tem letu v primerjavi s prejšnjim letom?

1.10 Kakšni bodo vaši odhodki za investicije v tem letu v primerjavi s prejšnjim?

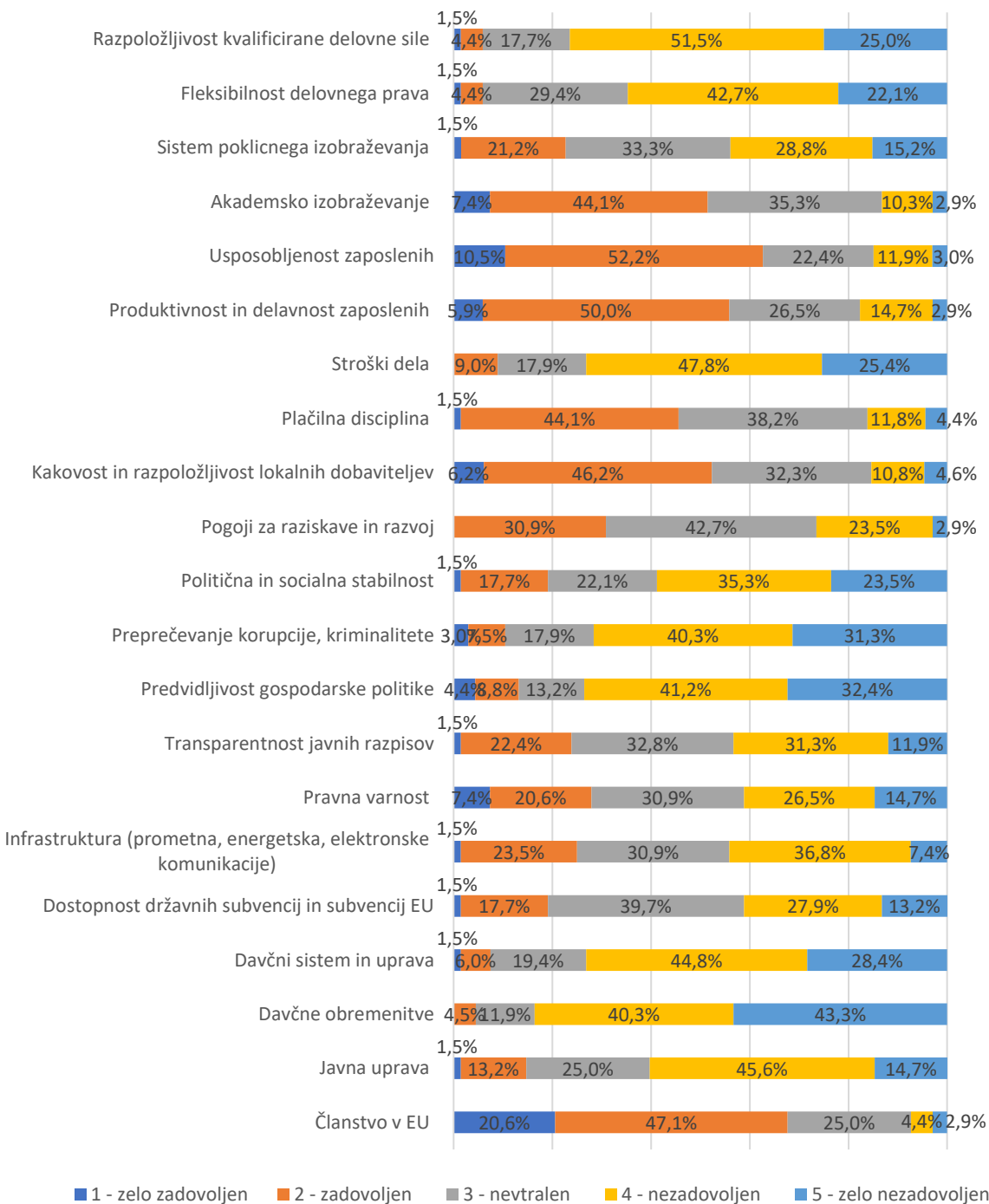

**2. Za koliko odstotkov se bodo v vašem podjetju predvidoma zvišali stroški za plače
v tem letu (na zaposlenega, ob upoštevanju državnih pomoči)?**

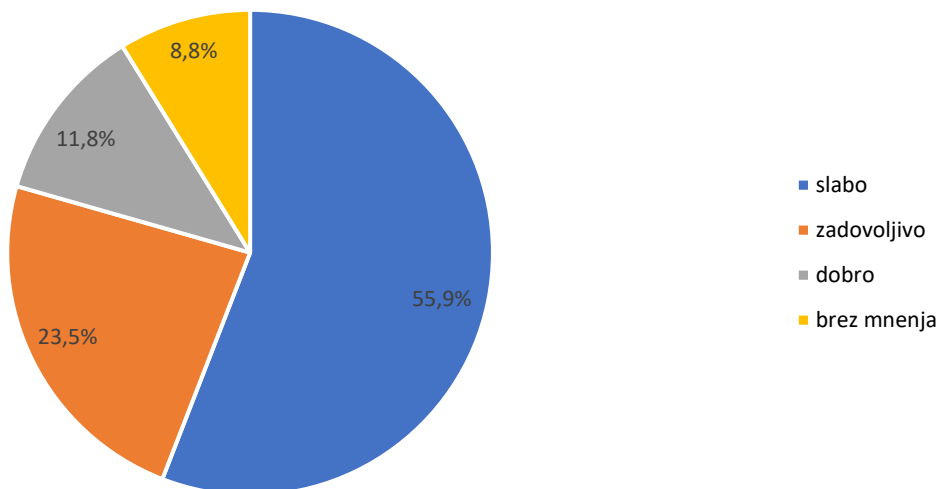

II. Lokacijski pogoji

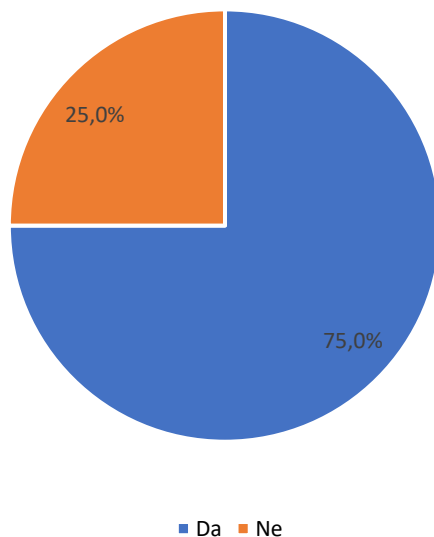
Kako ste zadovoljni s trenutno dejansko situacijo?

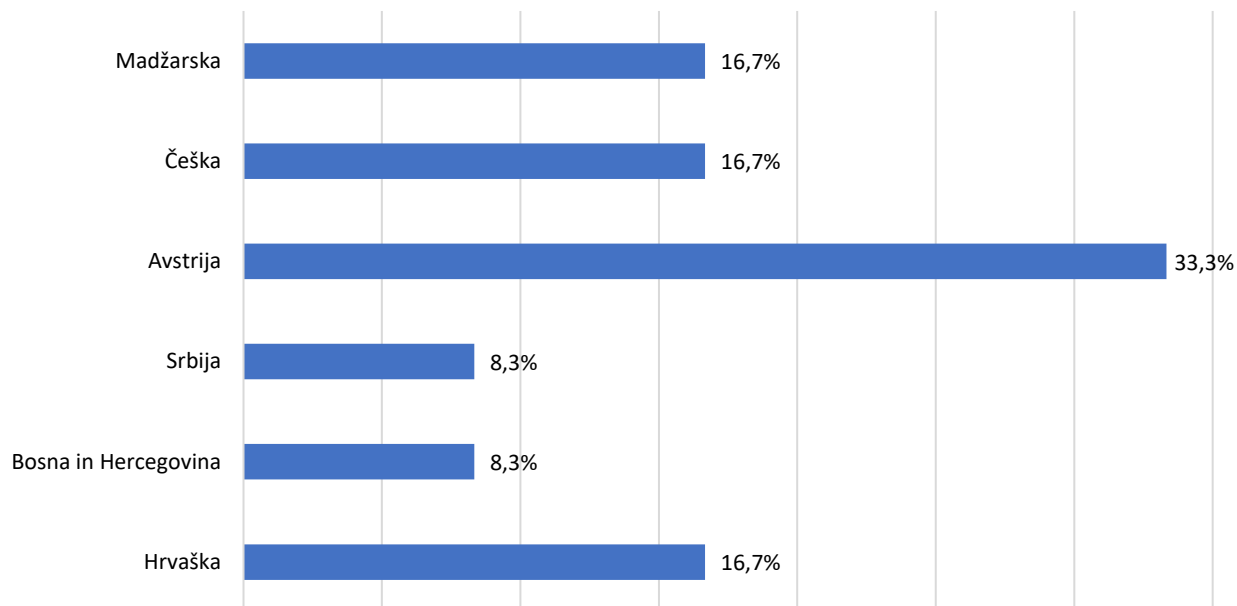
4. Kako ocenjujete delo trenutne Vlade Republike Slovenije?

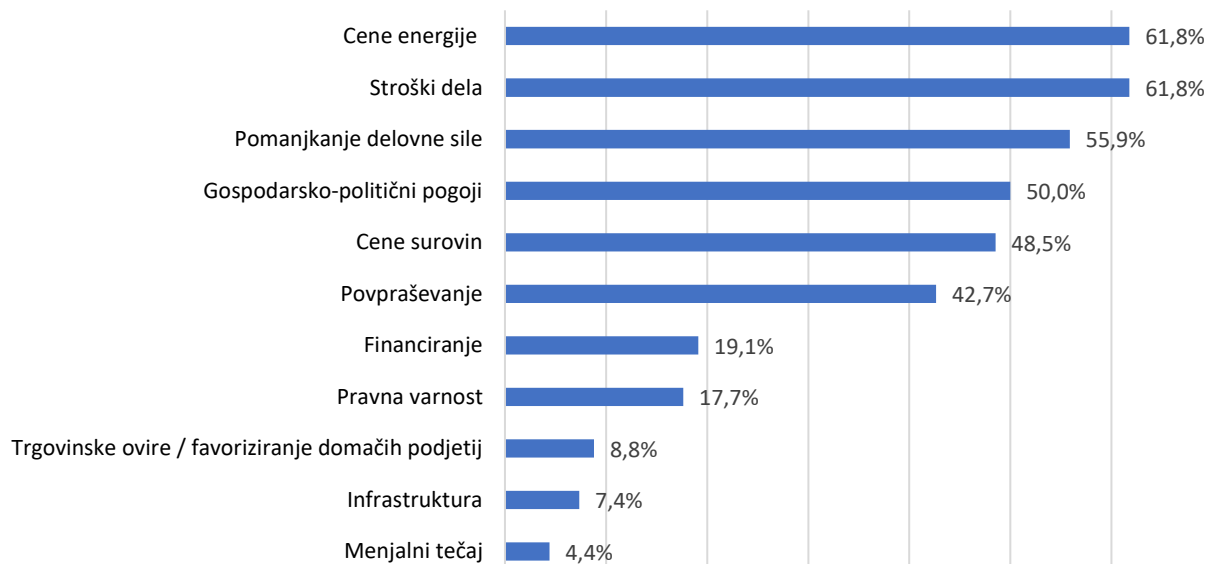
5. Ali bi danes za svoje investicije ponovno izbrali Slovenijo?

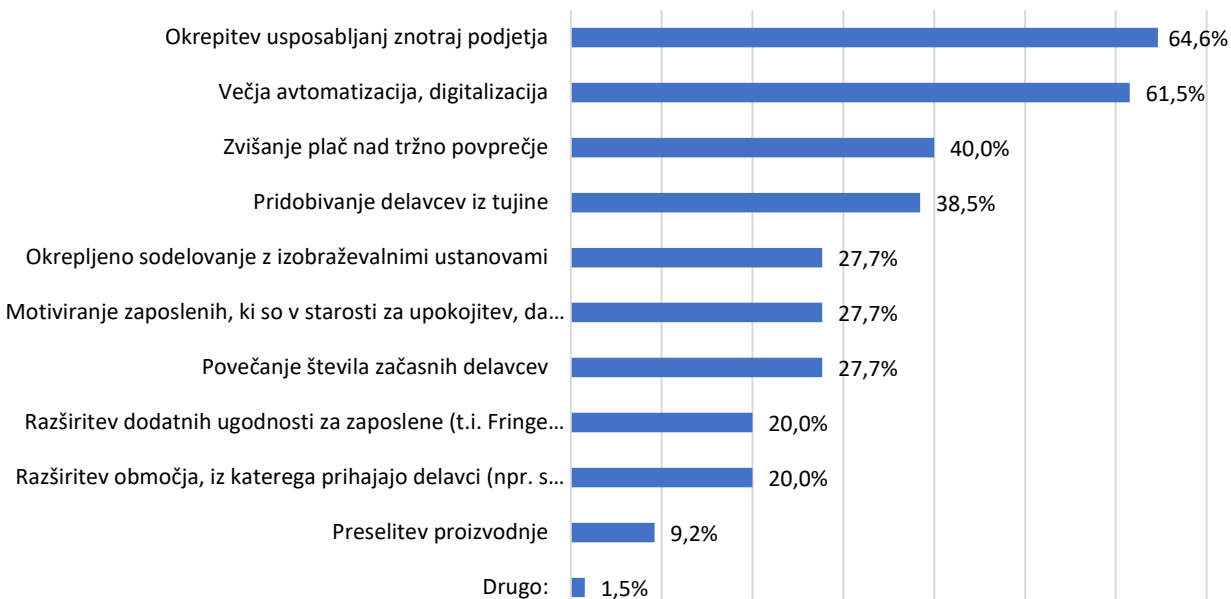
5.1 Če je vaš odgovor NE: Katero državo bi danes izbrali namesto Slovenije?

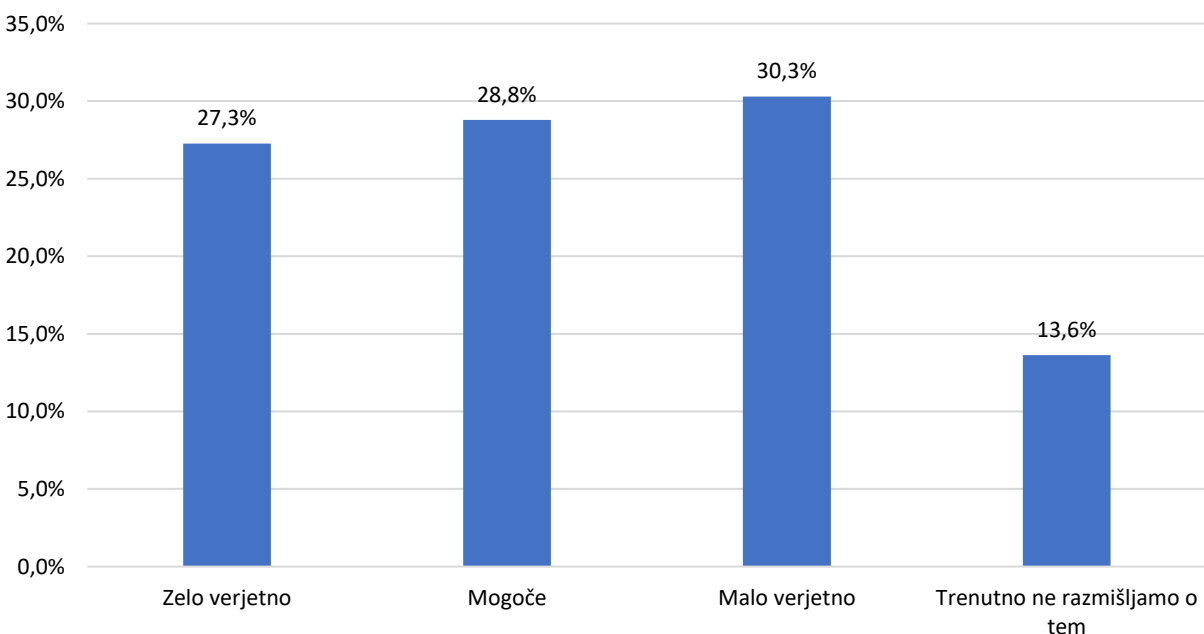
6. Kje vidite največja tveganja v gospodarskem razvoju vašega podjetja v naslednjih dvanajstih mesecih?

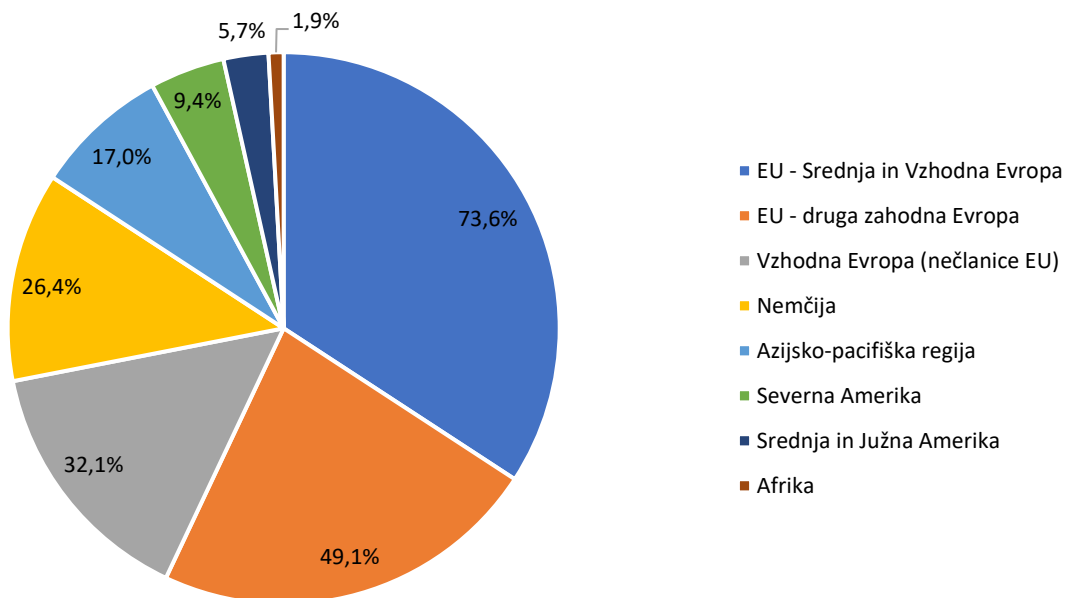
7. Katere ukrepe ste sprejeli ali jih nameravate kmalu sprejeti, da bi ublažili posledice pomanjkanja kvalificiranih delavcev?

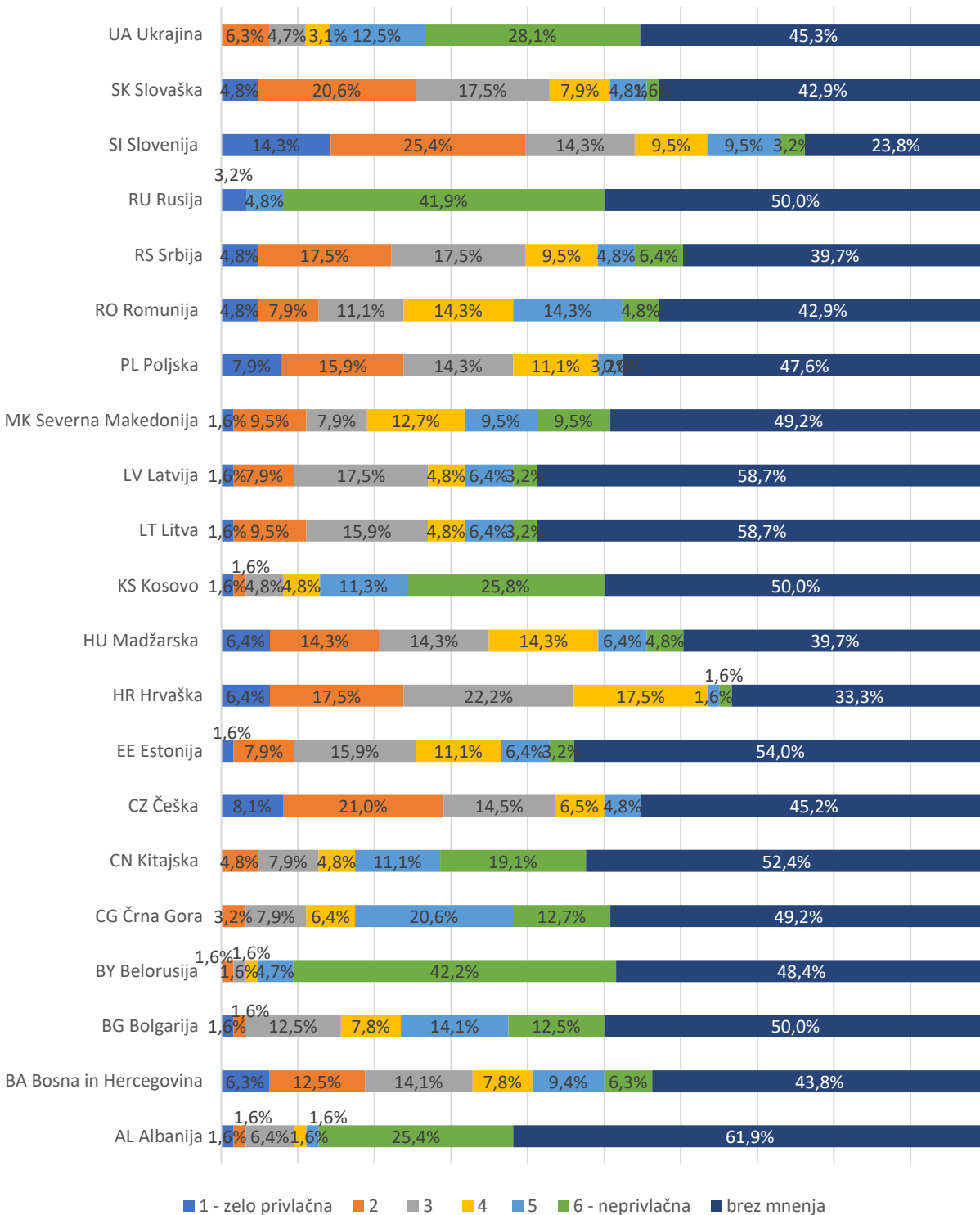
8. Ali bo vaše podjetje / skupina v bližnji prihodnosti zamenjalo obstoječe dobavitelje ali dodalo nove?

8.1 Če da: V katerih regijah boste verjetno iskali nove dobavitelje?

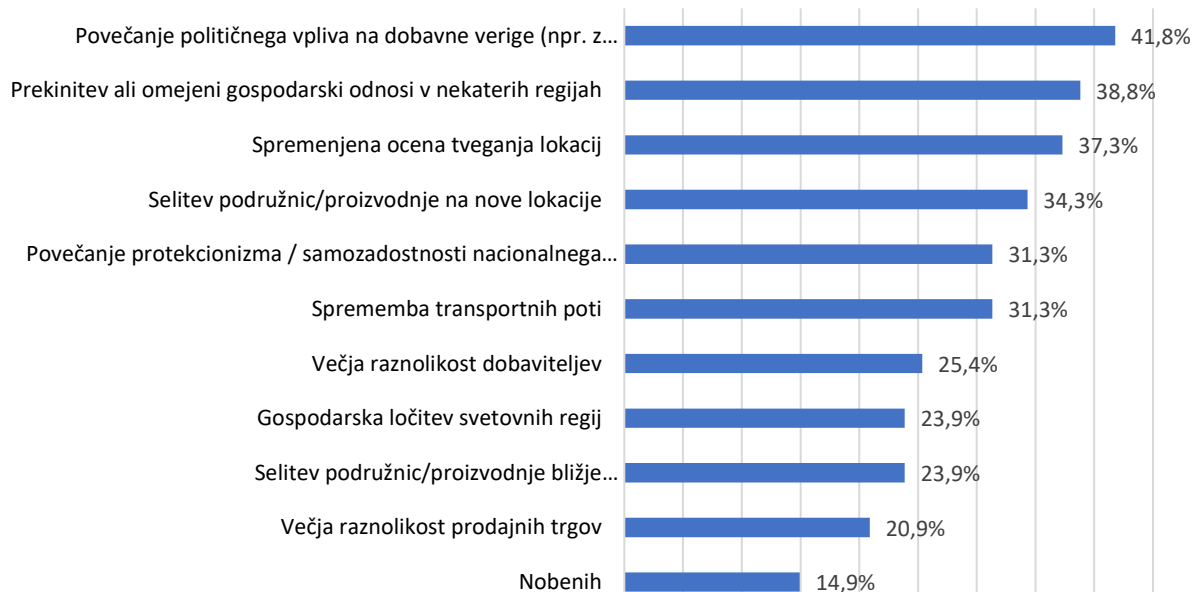
9. Prosimo ocenite privlačnost naslednjih držav za investicije:

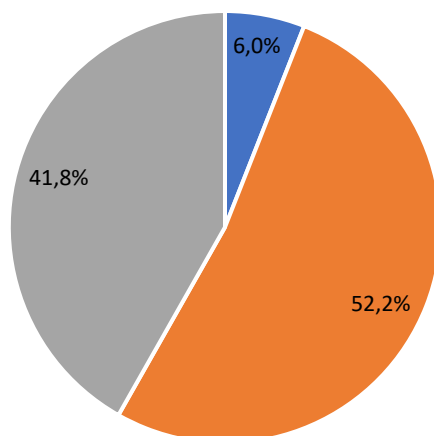
10. Kakšne kratkoročne gospodarske posledice čutite ali pričakujete v vašem podjetju po ruski invaziji v Ukrajino?

11. Kakšne dolgoročne spremembe pričakujete v mednarodni delitvi dela?

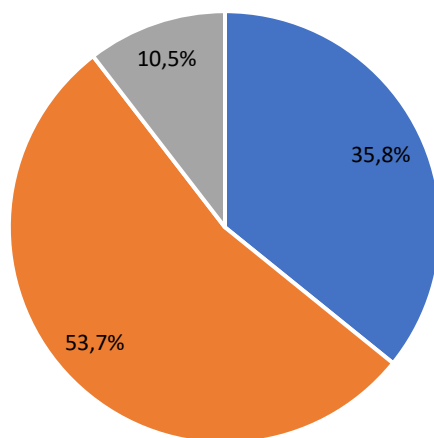

12. Kako ste zadovoljni z energetske strategijo Slovenije?

■ Zelo zadovoljen ■ Manj zadovoljen ■ Nezadovoljen

13. V kolikšni meri vplivate na stroške energije v vašem podjetju?

■ Močno ■ Malo ■ Sploh ne vplivamo

14. Ali v vašem podjetju načrtujete ukrepe za energetska samooskrbo?

